The Effectiveness of Group Social Work Intervention with Cognitive Approach on Interpersonal Relationship and Marital Intimacy among Married Students

Fateme Zareei Mahmoodabadi: M.A in social worker, Meybod education, Meybod, Yazd, Iran. f.zarei@yahoo.com
Seyed Reza Javadian*: Assistant professor in social work, faculty of social sciences, Yazd University, Yazd, Iran. javadian@yazd.ac.ir
Hassan Zareei Mahmoodabadi: Associate professor, department of psychology and counseling, Yazd University, Yazd, Iran. h.zareei@yazd.ac.ir
Leila Akrami: Ph.D of psychology and education of children with special needs, visiting professor, department of psychology and counseling, Yazd University, Yazd, Iran. lakrami@yahoo.com

Abstract

Introduction: Intimacy is the main issue in couple relationships. The couples would have taken the biggest step toward intimacy if their interpersonal relationship had been established correctly. This study identifies the effectiveness of the cognitive approach group social work intervention in improving interpersonal communication and increasing intimacy among married students in Meybod.

Methods: The research design was quasi-experimental with pre-test and post-test and a control group. The statistical population consisted of all married students in Meybod in the academic year of 2018-2019. The purposeful sampling method was used to select the sample, and thirty-two married students were selected and randomly assigned to experimental and control groups. Marital intimacy and interpersonal relationships questionnaires were used to collect data. The results were analyzed by a multivariate covariance analysis test.

Results: The results showed that social work intervention with a cognitive approach has a significant effect on improving interpersonal relationships and increasing marital intimacy of married students.($P \leq 0.001$)

Conclusions: According to the results, it could be concluded that using this approach possibly helps married students with fewer problems in marital life and increased the quality of interpersonal communication so they can carry on with their student life.

Keywords

Interpersonal Relationship

Cognitive Therapy

Marital Intimacy

Social work

*Corresponding Author
Study Type: Original
Received: 28 Jul 2020
Accepted: 07 Jan 2022

Please cite this article as follows: Zareei Mahmoodabadi F, Javadian S, Zareei Mahmoodabadi H, and Akrami L. The effectiveness of group social work intervention with cognitive approach on interpersonal relationship and marital intimacy among married students. Quarterly Journal of Social Work. 2022; 10 (4); 5-13

[Downloaded from socialworkmag.ir on 2026-11-14]

[DOR: 20.1001.1.1735451.1401.10.4.1.1]

اثربخشی مداخله مبتنی بر مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی بر ارتباط بین‌فردی و صمیمیت زناشویی در دانش‌آموزان دختر متاهل

فاطمه زارعی محمودآبادی: کارشناس ارشد مددکاری اجتماعی، آموزش و پرورش شهرستان میبد، یزد، ایران. f.zarei@yahoo.com
سید رضا جوادیان*: استادیار مددکاری اجتماعی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه یزد، یزد، ایران. javadian@yazd.ac.ir
حسن زارعی محمودآبادی: دانشیار گروه روانشناسی و مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه یزد، یزد، ایران. h.zareei@yazd.ac.ir
لیلا اکرمی: دکترای روانشناسی و آموزش کودکان با نیازهای خاص، استاد مدعو گروه روانشناسی و مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه یزد، یزد، ایران. lakrami@yahoo.com

واژگان کلیدی

رابطه بین‌فردی

شناخت درمانی

صمیمیت زناشـویی

مددکاری اجتماعی

چکیده

مقدمه: صمیمیت، یک مساله اصلی در روابط زوجین با یکدیگر است. چنانچه، رابطه بین‌فردی به درستی ایجاد شود، زوجین، بزرگترین گام را در جهت صمیمت برداشته‌اند. هدف از پژوهش حاضر، بررسی اثربخشی مداخله مبتنی بر مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی بر ارتباط بین‌فردی و صمیمیت زناشویی در دانش‌آموزان متاهل شهرستان میبد بود.

روش: طرح پژوهش حاضر نیمه‌آزمایشی همراه با پیش‌آزمون-پس‌آزمون و گروه کنترل بود. جامعه‌آماری، شامل تمام دانش‌آموزان متاهل شهرستان میبد در استان یزد در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ بودند. برای انتخاب نمونه‌ها از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شد و سی و دو نفراز دانش‌آموز متاهل انتخاب و به گونه تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل جایگزین شدند. برای گردآوری داده‌ها، از پرسشنامه‌های صمیمیت زناشویی و روابط بین‌فردی استفاده شد و نتایج با استفاده از آزمون تحلیل کواریانس چندمتغیری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: یافته‌ها نشان داد که مداخله مبتنی بر مددکاری اجتماعی با رویکرد شناختی بر بهبود روابط بین‌فردی و افزایش صمیمیت زناشویی دانش‌آموزان متاهل تاثیر معناداری داشته است.($P\leq ۰/۰۰۱$)

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج به‌دست آمده، می‌توان گفت استفاده از این رویکرد به دانش‌آموزان متاهل کمک می‌کند، تا علاوه بر ادامه تحصیل در زمینه زندگی زناشویی با مشکل کمتری مواجه شده و کیفیت ارتباط بین فردیشان افزایش یابد.

* نویسنده مسوول
نوع مطالعه: پژوهشی
تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۵/۰۷
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۱۷

نحوه استناد به مقاله: فاطمه زارعی محمودآبادی، سید رضا جوادیان، حسن زارعی محمودآبادی و لیلا اکرمی. اثربخشی مداخله مبتنی بر مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی بر ارتباط بین‌فردی و صمیمیت زناشویی در دانش‌آموزان دختر متاهل. فصلنامه مددکاری اجتماعی، ۱۴۰۰؛ ۱۰ (۴): ۱۳-۵

[Downloaded from socialworkmag.ir on 2026-11-14]
[DOR: 20.1001.1.1735451.1401.10.4.1.1]

مقدمه

مهارت‌های ارتباطی، رفتارهایی هستند آموخته‌شده و اکتسابی که برای زندگی اثربخش و ضروری هستند.[۱] یک ارتباط موثر، وسیله مناسبی برای انتقال اطلاعات بین افراد و نشان دادن احساسات به دیگران است. یک ارتباط ناموثر، باعث ایجاد سوءتفاهمات و نارضایتی می‌شود و درنتیجه آسیب‌های روانی و اجتماعی را به‌دنبال خواهد داشت.[۲و۳] توانایی برقراری ارتباط موثر در زندگی مشترک دارای اهمیت است. ازدواج و تشکیل خانواده یکی از مهمترین مراحل زندگی بشر در نظر گرفته شده است.[٤] وجود روابط صمیمانه بین زوجین از اهمیت خاصی برخوردار است. چنین روابطی بر بهزیستی روان‌شناختی و توانایی افراد در جهت عملکرد بهینه در زمینه‌های مختلف فردی، خانوادگی و شغلی موثر است.[۵] بسیاری از مشکلات در زمینه فرزندپروری و ارتباط والد-فرزندی می‌توانند مربوط به روابط تنشزا زوجین با یکدیگر باشند.[٦]

یکی از نیازهای عاطفی زوج‌ها، روابط توام با صمیمیت است که منبع مهمی برای ایجاد شادی، احساس معنا و رضایت زناشویی در زندگی است.[۷] صمیمیت در روابط زناشویی، به‌صورت الگوی رفتاری بسیار مهم مفهوم‌سازی شده است که جنبه‌های عاطفی- هیجانی و اجتماعی نیرومندی دارد و بر پایه پذیرش، رضایت‌خاطر و عشق شکل می‌گیرد.[۸] مشکلات مربوط به صمیمیت اغلب دلیل اصلی روابط شکست‌خورده به‌شمار می‌روند. در بسیاری از موارد ممکن است مشکل اصلی زوجین، اشتغال ذهنی با صمیمیت باشد که فرد مساله خود را به‌صورت مشکل در روابط نزدیک یا تعهد در روابط بیان می‌کند.[۹] صمیمت، یک فرآیند تعاملی است و شامل مولفه‌هایی برای ارتباط از جمله آگاهی، فهمیدن و همدلی برای درک احساسات و قبول شخص دیگر است. باگاروزی نه بعد جداگانه ولی مرتبط با هم را برای صمیمیت شناسایی کرده است که شامل، صمیمیت هیجانی، روان‌شناختی، جنسی، جسمانی غیرجنسی، زیباشناختی یا هنری، اجتماعی و تفریحی، فکری یا عقلانی، معنوی و صمیمیت زمانی است.[۱۰و۱۱] در زوجین، رابطه بین صمیمیت و ارتباط بین‌فردی، مثبت و بالا است و این رابطه دوسویه است. هرچه ارتباط بین‌فردی در زوجین بهتر باشد، انتظار می‌رود صمیمیت نیز بالاتر باشد و برعکس.[۱۲] زوجینی که روابط سالم دارند، با موفقیت بیشتری با تعارض برخورد می‌کنند و مذاکره را یک فرایند مناسب برای حل مشکلات ارتباطی می‌دانند. آن‌ها در ارتباط خود احساسات را به شیوه‌ای باز و شفاف و بدون ترس از تلافی، ابراز می‌کنند. همچنین آن‌ها تشخیص می‌دهند که رابطه زناشویی برای بهزیستی کل خانواده بسیار مهم و حیاتی است؛ ولی زوجینی که رابطه ناسالم دارند، صمیمیت پایین؛ ارتباط از نظر هیجانی بسیار بسته و رشد هیجانی در ارتباط بین افراد، محدود و منع شده است.[۱۳و۱٤] آموزش برقراری رابطه بین‌فردی مثبت و توام با صمیمیت، در زوجینی که در سنین مدرسه ازدواج می‌کنند، دارای اهمیت است. برخی از دانش‌آموزان دبیرستانی برخلاف انتظار، زودتر از موعد ازدواج می‌کنند؛ علاوه بر جنبه‌های مثبتی که برای این اقدام وجود دارد، ممکن است به‌دلیل سن پایین، ناآشنایی به وظایف زوجی، نداشتن بلوغ اجتماعی، شناختی، هیجانی و رفتاری و ضعف در روابط بین فردی، پیامدهای منفی از جمله ضعف در روابط زناشویی و تنش و اختلافات خانوادگی را به‌دنبال داشته باشد. در واقع، دانش‌آموزان متاهل به آموزش در خصوص بهبود صمیمیت و روابط زوجی نیازمندند. افزایش طلاق و نارضایتی زناشویی از یک سو، و تقاضای زوجین جهت بهبود روابط زناشویی از سوی دیگر، نشان‌دهنده نیاز به مداخلات و آموزش‌های تخصصی در این زمینه است.[۱۵]

با استفاده از رویکرد شناختی می‌توان برای تغییر در شناخت افراد و ایجاد نگرش‌های مطلوب بین زوجین استفاده کرد.[۱٦] این رویکرد، بر چگونگی درک و برخورد با مساله‌ها تاثیر می‌گذارد. در این مدل، فرد می‌آموزد افکار، هیجان‌ها، رفتارها و واکنش‌های جسمی خود را در موقعیت‌های مختلف شناسایی کرده، معنا و اهمیت افکار خود را مورد آزمون قرار دهد و الگوی فکریی را که با هیجان‌ها، رفتارها و روابط میان‌فردی ناکارآمد مرتبط است، تغییر دهد [۱۷]. این مدل از رهنمودهایی از قبیل همکاری مشارکتی، تشخیص مشکلات، اولویت‌بندی مشکل، هدف‌گزینی، تمرکز بر این‌جا و اکنون، تاکید بر مساله‌گشایی، تغییر و اصلاح افکار، احساس‌ها و رفتار و طراحی تکالیف خودیاری؛ برای افزایش میزان اثربخشی، استفاده می‌کند [۱۸]. همچنین به فرد کمک می کند تا از وضعیت ناخوشایند فعلی خود چیزی ارزشمند پدید آورد. مهارت‌هایی که آموزش داده می‌شود، در بهبود مساله‌ها خلقی، حل مساله‌ها ارتباطی و مقابله با استرس نقش دارد و کمک می‌کند تا فرد احساس بهتری پیدا کند و خود را فردی ارزشمند بداند.[۱۹] رویکر مددکاری اجتماعی شناختی، عمدتا بر اساس خودیاری استوار است و هدف، آموزش به فرد است تا بتواند مهارت‌های لازم را برای حل مساله‌های جاری را رشد دهد و آن را به

[Downloaded from socialworkmag.ir on 2026-11-14]

DOR: 20.1001.1.1735451.1401.10.4.1.1]

مساله‌های مشابه در آینده تعمیم دهد.[۲۰]

در ادامه، به برخی از پژوهش‌های مشابه با عنوان پژوهش حاضر اشاره می‌شود. یافته‌های حاصل از پژوهش ورمقانی، علی‌پور، امینی و جوادی۱۳۹۸، با هدف بررسی اثربخشی مداخله مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد حل مساله، بر کاهش افکار خودکشی زنان در شهرستان قروه، نشان داد که در خرده مقیاس‌های تمایل به مرگ، آمادگی برای خودکشی، تمایل به خودکشی واقعی و بازدارنده‌های خودکشی، دو گروه در شرایط پیش‌آزمون تفاوت معناداری باهم نداشته‌اند؛ اما پس از اجرای مداخله مددکاری گروهی با رویکرد حل مساله، نمرات آزمودنی‌ها نشان داد نمرات، کاهش آماری معناداری داشته است.[۲۱] نتایج پژوهش ترابی‌مومن، راهب، علی‌پور و بیگلریان۱۳۹۶ نشان می‌دهد که برگزاری جلسات مداخله مددکاری اجتماعی گروهی، با رویکرد توسعه بر توانمندسازی روانی و اجتماعی و بهبود سطح زندگی زنان سرپرست خانوار موثر است.[۲۲] شریفیان، دبیرمقدم و صفاری‌نیا۱۳۹۳ در پژوهشی تحت‌عنوان بررسی اثربخشی آموزش برنامه ارتباط زوج‌ها بر کیفیت زندگی و صمیمیت زناشویی زنان ناراضی از زندگی زناشویی در شهر تهران، به این نتیجه رسیدند که آموزش برنامه ارتباطی، بر هر یک از مقوله‌ها تاثیر مثبت داشته است.[۲۳] نتایج برخی از پژوهش‌ها نشان‌دهنده تاثیر مداخلات مددکاری اجتماعی گروهی همراه با رویکرد شناختی، بر حل تعارضات زناشویی و افزایش کیفیت روابط بین‌فردی و مهارت‌های ارتباطی در زوجین است.[۲۹-۲۴]

با توجه به دانش نظری اندک در حوزه مداخلات مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی و انجام پژوهش‌های اندک در این زمینه، پژوهش حاضر آموزش مبتنی بر این رویکرد را مورد بررسی قرار داده است. استفاده از رویکردهای آموزشی در ارتباط با زوجین به‌ویژه افرادی که در سنین پایینتر ازدواج می‌کنند، می‌تواند نقش مهمی در پیشگیری از مشکلات مختلف داشته باشد. امروزه اکثر آموزش‌ها و تحقیقاتی که بر روی زوجین انجام می‌شود، بعد از چند سال زندگی زوجین است. درحالی که با برگزاری جلسات آموزشی در همان ابتدای زندگی، می‌توان از بروز اتفاقات ناخوشایند در آینده جلوگیری کرد. ازجمله گروه‌هایی که ممکن است نیاز به دریافت آموزش داشته باشند، دانش‌آموزان متاهل مدارس، به‌دلیل بلوغ فکری ناکامل، آموزش نیافتن و بی‌تجربگی آن‌هاست. ضرورت کاربرد رویکرد مددکاری اجتماعی ش‌ناختی از آن حیث مورد توجه است که آموزش‌هایی که در ابتدای زندگی به زوجین داده می‌شود، می‌تواند سبب تغییر در نگرش زوجین شود؛ قبل از این‌که باورها ریشه‌دار و به روابط و درنهایت صمیمیت آن‌ها خدشه وارد کند. نتایج این مداخله می‌تواند توسط متخصصین حوزه خانواده، نظام‌های آموزشی، مراکز مشاوره و روان‌درمانی و محققین، مورد استفاده قرار گیرد. بنابراین هدف از پژوهش حاضر، بررسی اثربخشی مداخله مبتنی بر مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی، بر ارتباط بین‌فردی و صمیمیت زناشویی در دانش‌آموزان متاهل شهرستان میبد بود و این فرضیه مورد بررسی قرار گرفت که مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی، می‌تواند منجر به بهبود ارتباط بین‌فردی و افزایش صمیمیت در دانش‌آموزان متاهل گردد.

روش

طرح پژوهش حاضر نیمه‌آزمایشی با پیش‌آزمون-پس‌آزمون و گروه کنترل. جامعه‌آماری شامل تمام دانش‌آموزان متاهل شهرستان میبد، در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ بودند که در مدارس دولتی مشغول به تحصیل بودند و تعداد آن ها صد و پانزده نفر بود. برای انتخاب نمونه‌ها، از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شد. از بین دانش‌آموزان متاهلی که تمایل به شرکت در تحقیق داشتند و شرایط آن‌ها برای شرکت در کلاس‌های آموزشی مساعد بود، تعداد سی و دو نفر را انتخاب و به‌صورت تصادفی ساده به دو گروه آزمایش و کنترل اختصاص داد. بدین‌صورت، شانزده نفر به گروه آزمایش و شانزده نفر به گروه کنترل به‌صورت تصادفی ساده گمارده شدند. اختلاف سنی نمونه‌ها با همسرانشان، بین سه تا چهار سال بود. آزمودنی‌ها از لحاظ اقتصادی در طبقه متوسط قرار داشتند.

ملاک‌های ورود و خروج

ورود: کسب رضایت آزمودنی‌ها برای شرکت در پژوهش، محدوده سنی پانزده تا هجده سال و داشتن همسر بود.

خروج: همکاری نکردن و شرکت نامنظم در جلسات و عدم رضایت خانواده را شامل می‌شد.

[Downloaded from socialworkmag.ir on 2026-11-14]

DOR: 20.1001.1.1735451.1401.10.4.1.1]

جدول(۱) محتوی جلسات آموزشی

جلسات/// محتوی برنامه
جلسه اول/// آشنایی با آزمودنی‌ها، بیان قواعد، اهداف، تعداد جلسه آموزشی، تعریف الگوهای ارتباطی و آشنایی با الگوهای ارتباطی و شناسایی معایب الگوهای ارتباطی ناسالم و الگوهای ارتباطی سالم- تکلیف دادن و گرفتن بازخورد
جلسه دوم/// بررسی تکلیف‌ها-بیان ضرورت ارتباط و پیام‌های آزاردهنده- بیان نیازهای احساسی و عاطفی مردان-گرفتن بازخورد و دادن تکلیف
جلسه سوم/// مرور تمرین‌های خانگی-بحث در مورد مهارت‌های گوش دادن و چگونگی گفت و شنود با مردان-دریافت بازخورد و ارائه تکلیف
جلسه چهارم/// بررسی تکلیف‌ها-سنجش میزان رضایت جنسی و بیان اهمیت روابط جنسی-شناسایی باورهای غلط جنسی و عوامل بازدارنده رابطه صحیح جنسی-گرفتن بازخورد و دادن تکلیف
جلسه پنجم/// مرور تکلیف‌ها-بحث در مورد اصلاح بیان-گرفتن بازخورد و دادن تکالیف
جلسه ششم/// مرور تکالیف و مطالب گذشته-توضیح مفهوم A.B.C- گرفتن بازخورد و ارائه تکلیف
جلسه هفتم/// مرور تکالیف و پاسخ به سوالات-بررسی دیدگاه شرکت‌کنندگان در مورد مشکل-چگونگی بوجودآمدن مشکل و بیان قواعد یک مذاکره-ارائه تکلیف و گرفتن بازخورد
جلسه هشتم/// ارائه خلاصه‌ای ازجلسه قبل و مرورتکالیف-تشریح مراحل مذاکره-گرفتن بازخورد و ارائه تکالیف
جلسه نهم/// مرور تکالیف-آموزش مهارت‌های حل مساله به زوجین- جلوگیری از ایجاد تعارض-گرفتن بازخورد و دادن تکلیف
جلسه دهم/// مرور تکالیف و پاسخ به سوالات-بحث در مورد تحریف‌های شناختی و تعبیرهای نادرست و مقابله با خطاهای شناختی
جلسه یازدهم/// جمع‌بندی و نتیجه‌گیری کلی از جلسات آموزشی و اجرای پس‌آزمون

ابزار پژوهش

پرسشنامه صمیمت تامپسون: برای سنجش میزان صمیمیت آزمودنی‌ها از پرسشنامه صمیمیت واکر و تامپسون۱۹۸۳ استفاده شد. این مقیاس شامل هفده سوال است که برای سنجیدن مهر و صمیمیت تدوین شده است. دامنه نمره‌های آن بین یک-هرگز تا هفت-همیشه است. نمره بالا در این ابزار، نشان‌دهنده صمیمیت بیشتر است. واکر و تامپسون، پایایی مقیاس را از طریق آلفای کرونباخ نود و یک صدم تا نود و هفت صدم گزارش کردند. این مقیاس توسط ثنایی۱۳۷۹ ترجمه، و روایی محتوای و صوری آن تایید شده است. ضریب پایایی کل مقیاس با روش آلفای کرونباخ نود و شش صدم به‌دست آمد و حاکی از پایایی قابل قبول پرسشنامه بود.[۳۰]

در پژوهش حاضر نیز، ضریب آلفای کرونباخ هفتاد و یک صدم به‌دست آمد.

پرسشنامه ارتباط بین‌فردی: این پرسشنامه توسط منجمی‌زاده۱۳۹۱ و با در نظر گرفتن فرهنگ ایرانی ساخته شد که به‌منظور سنجش میزان مهارت‌های ارتباطی بین‌فردی در افراد مختلف به‌ویژه زوجین تهیه شده است. این ابزار دارای نوزده سوال با طیف لیکرت از بسیار پایین، پایین، رضایت‌بخش، خوب و بسیار خوب است. برای به‌دست آوردن امتیاز کلی پرسشنامه، مجموع امتیازات همه سوالات را با هم جمع کرده و نمره بالاتر، نشان‌دهنده رابطه بین‌فردی موثرتر است. در مطالعه منجمی‌زاده، روایی همزمان پرسشنامه با پرسشنامه توانایی برقرار کردن ارتباط موثر برابر با ششصد و نود و هشت هزارم به‌دست آمد که روایی همزمان مورد تایید قرار گرفت. ضریب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه مهارت‌های ارتباطی بین‌فردی، هفتاد و سه صدم به‌دست آمد که نشان‌دهنده پایایی خوب این پرسشنامه است.[۳۱] در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ برابر با هفتاد صدم بود.

شیوه اجرا: پس از هماهنگی با آموزش و پرورش شهرستان میبد، فرایند اجرایی تحقیق آغاز شد. با مراجعه به مدارس و مشورت با مدیران مراکز، آن دسته از مدارسی که بیش از پنج نفر دانش‌آموز متاهل را دارا بودند، انتخاب کردند. با استفاده از مصاحبه نیمه‌ساخت‌یافته، علاوه‌بر شناسایی دانش‌آموزانی که تمایل به شرکت در جلسات آموزشی را داشتند، به شناسایی مشکلات زوجین نیز پرداخته شد و تلاش شد در این زمینه آموزش‌های لازم تدوین گردد. بنابراین پس از بررسی مقدماتی و مطالعات انجام شده در زمینه مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی و استفاده از برخی منابع موجود در این زمینه،[۳۷-۳۲] جلسات آموزشی تنظیم شد و برای بررسی روایی محتوایی جلسات از چند نفر از متخصصین نظرخواهی شد و سرانجام شکل نهایی برنامه تدوین گردید. برنامه آموزشی در یازده جلسه، به شکل گروهی و هر هفته به مدت نود دقیق برگزار گردید. در جلسه اول، قبل از انجام آموزش، پیش‌آزمون و در جلسه آخر جلسه یازدهم، پس آزمون انجام گردید. لازم به ذکر است، جهت رعایت ملاحظات اخلاقی در پژوهش اسامی تمامی شرکت‌کنندگان محرمانه بود و به آن‌ها در مورد رازداری اطمینان داده شد. همچنین سه جلسه مشاوره، برای گروه کنترل (رعایت اخلاق پژوهش) اجرا شد. در جدول شماره یک محتوی جلسات آموزشی به‌گونه مختصر آمده است.

به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS21 استفاده شد. در بخش توصیفی از روش‌های فراوانی، میانگین، انحراف‌معیار و در بخش استنباطی از تحلیل کواریانس چند متغیری استفاده شد.

یافته‌ها

میانگین سنی شرکت‌کنندگان برابر با ۲/۱۹±۱۷/۰۵ بود. میانگین و انحراف استاندارد نمره صمیمیت زناشویی و ارتباط

[Downloaded from socialworkmag.ir on 2026-11-14]

DOR: 20.1001.1.1735451.1401.10.4.1.1]

جدول(۲) میانگین و انحراف استاندارد نمرات آزمودنی‌ها در صمیمیت زناشویی و ارتباط بین‌فردی در دو گروه آزمایش و کنترل در مراحل پیش‌آزمون و پس‌آزمون

متغیرها	گروه	پیش‌آزمون		پس‌آزمون	
		میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	انحراف استاندارد
صمیمیت زناشویی	آزمایش	۱۰۰/۰۵	۱۵/۰۲	۱۱۲/۶۴	۱۱/۰۵
	کنترل	۱۰۲/۳۷	۲۴/۹۵	۹۱/۵۶	۱۳/۷۴
ارتباط بین‌فردی	آزمایش	۵۸/۸۵	۹/۲۷	۷۳/۲۱	۱۰/۱۵
	کنترل	۷۲/۶۶	۹/۰۱	۶۵/۸۱	۷/۴۷

جدول(۳) نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنف در ارتباط با صمیمیت زناشویی و ارتباط بین‌فردی

متغیرها	گروه	کولموگروف- اسمیرنف		
		آماره	درجه آزادی	سطح معناداری
صمیمیت زناشویی	آزمایش	۰/۱۴۴	۱۶	۰/۲۰
	کنترل	۰/۲۴۰	۱۶	۰/۰۹
ارتباط بین‌فردی	آزمایش	۰/۱۳۶	۱۶	۰/۲۱
	کنترل	۰/۲۲۸	۱۶	۰/۱۶

جدول(٤) نتایج تحلیل کواریانس چندمتغیری تاثیر مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی بر ارتباط بین‌فردی

منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری	مجذور اتا
گروه	۶۷۴/۲۸۰	۱	۶۷۴/۲۸۰	۱۱/۵۰	۰/۰۰۱	۰/۲۸۴
خطا	۱۶۹۹/۰۹	۲۹	۵۸/۵۸			
مجموع	۱۵۷۴۴۳/۵۸	۳۲				

جدول(۵) نتایج تحلیل کواریانس چندمتغیری تاثیر مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی بر صمیمیت زناشویی

منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری	مجذور اتا
گروه	۳۸۹۳/۴۱۵	۱	۳۸۹۳/۴۱۵	۵۰/۲۵	۰/۰۰۱	۰/۶۳۴
خطا	۲۲۴۶/۶۹۰	۲۹	۷۷/۴۲			
کل	۳۴۱۸۴۴.۰۱	۳۲				

بین‌فردی در دو گروه آزمایش و کنترل در مراحل پیش‌آزمون و پس‌آزمون در جدول شماره دو آمده شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود، در گروه آزمایش نمرات آزمودنی‌ها در صمیمیت زناشویی و ارتباط بین‌فردی در مقایسه با گروه کنترل تغییر کرده است.

همان‌گونه که نتایج به‌دست‌آمده در جدول شماه دو نشان می‌دهد، در گروه آزمایش، میانگین نمرات آزمودنی‌ها در صمیمیت زناشویی در مرحله پیش‌آزمون از صد و پنج صدم به صد و دوازده و شصت و چهار صدم، در مرحله پس‌آزمون و در زمینه ارتباط بین‌فردی، از پنجاه و هشت و هشتاد و پنج صدم به هفتاد و سه و بیست و یک صدم در مرحله پس‌آزمون افزایش یافته، که این نتایج حاکی از افزایش صمیمیت زناشویی و ارتباط بین‌فردی در گروه آزمایش نسبت به گروه کنترل است. در جهت بررسی فرضیه پژوهش، از تحلیل کوواریانس چند متغیری استفاده شد. ابتدا پیش‌فرض‌ها مورد مطالعه قرار گرفت. در جهت بررسی پیش‌فرض نرمال بودن از آزمون کولموگروف-اسمیرنف استفاده شد که نتایج در جدول شماره سه آمده است. نتایج آزمون، نرمال بودن توزیع نمرات در صمیمیت زناشویی و ارتباط بین‌فردی در دو گروه آزمایش و کنترل نشان می‌دهد که تمامی سطوح معناداری بالاتر از مقدار مفروض P>۰/۰۵ است؛ لذا این نتایج حاکی از تخطی ننمودن از مفروضه نرمال بودن توزیع نمرات گروه‌ها است. همچنین نتایج حاصل از بررسی پیش‌فرض، همگنی شیب رگرسیون در متغیر صمیمیت زناشویی F=۲/۱۳، P=۰/۱۵۵ و ارتباط بین‌فردی F=۰/۳۰، P=۰/۵۸۸ نیز تایید شد. نتایج حاصل از آزمون لوین جهت بررسی پیش‌فرض تساوی واریانس‌ها در متغیر صمیمیت زناشویی F=۳/۰۰، P=۰/۰۹۳ و ارتباط بین‌فردی F=۰/۸۲۵، P=۰/۳۷۱ نشان‌دهنده برابری واریانس‌ها بود و مقدار آزمون ام باکس چهار و صد و هشتاد و هشت هزارم در جهت بررسی تساوی کواریانس‌ها P=۰/۲۷۴ نیز تایید شد. بنابراین، با توجه به نتایج به‌دست آمده، در جهت بررسی فرضیه‌های پژوهش، از تحلیل کوواریانس چند متغیری استفاده شد که نتایج در جدول شماره چهار در جهت بررسی تاثیر مداخله بر ارتباط بین‌فردی و در جدول شماره پنج در جهت بررسی تاثیر مداخله بر صمیمیت زناشویی آمده است. همان‌گونه که نتایج جدول شماره چهار نشان می‌دهد، بین گروه آزمایش و کنترل از لحاظ متغیر ارتباط بین‌فردی تفاوت معنادار وجود دارد F=۱۱/۵۰، P≤۰/۰۰۱ و حدود بیست و هشت درصد واریانس کل نمرات ارتباط بین فردی را، مداخله مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی تبیین می‌کند. در جدول شماره پنج نتایج حاصل از تاثیر مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی، بر صمیمیت زناشویی آمده است. همان‌گونه که نتایج جدول شماره چهار نشان می‌دهد، بین گروه آزمایش و کنترل از لحاظ متغیر ارتباط بین‌فردی تفاوت معنادار وجود دارد F=۵۰/۲۵، P≤۰/۰۰۱، و حدود شصت و سه درصد واریانس کل نمرات ارتباط بین‌فردی را مداخله مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی، تبیین می‌کند.

بحث و نتیجه گیری

هدف از پژوهش حاضر، بررسی اثربخشی مداخله مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی، بر صمیمیت زناشویی و ارتباط بین‌فردی در دانش‌آموزان متاهل شهرستان میبد بود. نتایج به‌دست‌آمده نشان داد که مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی در هر دو بعد ارتباط بین‌فردی و صمیمیت زناشویی، تاثیر مثبت و معنادار داشته است؛ این یافته با نتایج برخی از تحقیقات انجام شده همخوان است.[۲۹-۲۱]

[Downloaded from socialworkmag.ir on 2026-11-14]

DOR: 20.1001.1.1735451.1401.10.4.1.1]

در تبیین این یافته پژوهش، مبنی بر تاثیر مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی بر ارتباط بین‌فردی باید گفت، ارتباط، سراسر زندگی انسان را در برگرفته است. انسان با توجه به چگونگی ارتباط با اطرافیان رشد و تکامل می‌یابد. ارتباط زناشویی، به‌عنوان طولانی‌ترین و عمیقترین نوع ارتباط همواره مورد توجه بوده است؛ زیرا رابطه رضایت‌بخش، در سلامت جسمی و روانی زوجین تاثیرگذار است.[۳۷] نظریه شناخت ادعا می‌کند که می‌توان رفتار را از طریق تغییر تفکر معیوب، افکار غیرمنطقی، افکار خودکار یا باورهای غلط شناختی آموخته‌شده، تغییر داد.[۳۸] مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی می‌توانند به‌عنوان دو رویکرد مکمل، باعث افزایش مهارت‌های حل مساله، بهبود خودکارآمدی و بهبود کیفیت ارتباط بین‌فردی شوند. یکی از مزیت‌های استفاده از مددکاری اجتماعی با رویکرد شناختی، افزایش مهارت‌های مدیریت رفتار و بهبود مهارت‌های ارتباطی در زوجین است.[۳۵] این رویکرد، می‌تواند کیفیت ارتباط زناشویی را بهبود بخشد. بهبود مهارت‌های ارتباطی، باعث افزایش تبادل نظر و گفتگو سازگارانه در بین زوجین می‌شود.[۷] در پژوهش حاضر مداخله مبتنی بر مداخله مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی، بر بهبود روابط میان‌فردی موثر بوده است. به‌نظر می‌رسد، افزایش مهارت ارتباطی به افراد شرکت‌کننده در مداخله کمک نموده که نقاط قوت و ضعف‌های خود را بشناسند و بر مبنای آن خودارزیابی بهتری داشته باشند. در این‌صورت، محتمل است این روند، عزت‌نفس را تقویت و افزایش داده است. بهبود رابطه میان‌فردی در زوجین علاوه بر کمک در جهت ارتقای صمیمیت زوجین، مدیریت رابطه را به دانش‌آموزان متاهل آموزش داده است. باید به این نکته توجه داشت که دانش‌آموزان فارغ از مساله تحصیلی باید مهارت ارتباطی را یاد بگیرند. امروزه یکی از دلایل طلاق زوجین مشکلات ارتباطی، و برقرار نشدن ارتباط صحیح و بین‌فردی است. چنانچه یک زن یا مرد بتواند ارتباط خود را با همسر و خانواده همسر و اطرافیان خود بهبود بخشد، چه بسا زندگی کنترل شده و به سمت تنش و آسیب‌ها پیش نرود. در برنامه پژوهش حاضر، آشنایی با الگوهای ارتباطی و شناسایی معایب الگوهای ارتباطی سالم و ناسالم،[۳۲] بحث در مورد مهارت‌های گوش دادن و چگونگی گفتگو با مردان،[۳۳] آموزش حل مساله[۳۶] و بیان قواعد یک مذاکره[۳۵] نقش مهمی در بهبود ارتباط بین‌فردی داشته است.

در تبیین این یافته پژوهش، مبنی بر تاثیر مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی بر صمیمیت زناشویی باید گفت، ایجاد صمیمیت بین زوجین، در عملکرد خانواده تاثیر بسیار مهمی دارد. درواقع، کیفیت و کمیت صمیمیت بین همسران، تعیین‌کننده محیط و عملکرد خانواده محسوب می‌شود. اصل اساسی در ازدواج‌های موفق ایجاد صمیمیت بین زوجین است.[۳۹و۴۰] صمیمیت مستلزم تبادل احساسات عمیق و افکار خصوصی و شخصی است. وقتی زوجین در احساسات یکدیگر سهیم می شوند، افکار و عقاید خود را بدون ترس و به دور از سو تفاهم بیان می‌کنند، این شانس برای آن‌ها وجود دارد که بتوانند در روابط خود به صمیمیت دست یابند.[۳۰،۴۱و۴۲] رویکرد مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی در افزایش مهارت‌های مرتبط با تفکر انتقادی و اعتماد بنفس موثر است، که این مساله در افزایش خودکارآمدی زوجین تاثیرگذار است.[۳۹] این رویکرد، در اصلاح تفکر زوجین، نسبت به موقعیت‌های تنشزای زندگی تاثیرگذار است و بجای اختلاف، انتقاد و منازعات زوجین با یکدیگر گفتگو و صمیمت را بهبود می‌دهد.[۳۲] در پژوهش حاضر، مداخله مبتنی بر مداخله مددکاری اجتماعی گروهی، با رویکرد شناختی بر بهبود صمیمیت زناشویی موثر بوده است. به‌نظر می‌رسد، بهبود مهارت‌های ارتباطی،[۳۳] آموزش بیان نیازهای احساسی و عاطفی،[۳۵] اهمیت روابط جنسی[۳۶] و بحث در مورد تحریف‌های شناختی و تعبیرهای نادرست و مقابله با خطاهای شناختی[۳۹] نقش مهمی در افزایش صمیمیت زوجین داشته است. امروزه، ازدواج در سنین مدرسه، یکی از چالش‌های پیشرو در آموزش و پرورش است. دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت، بر این مساله واقف هستند که علاوه‌بر توجه به بعد تحصیلی، توجه به مساله‌های مرتبط با زندگی زناشویی این دانش‌آموزان نیز باید در دستور کار قرار گیرد. یکی از اهداف مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی در مدرسه، بهبود مهارت‌های ارتباطی و صمیمیت در دانش‌آموزان متاهل از طریق افزایش مهارت‌های گفتگو، حل مساله، تفکر انتقادی، کاهش تحریف‌های شناختی و... است. با این نگاه مددکاران در مدارس می‌توانند هم برای دانش‌آموز مجرد و هم متاهل مفید باشند. گاهی ممکن است ازدواج دانش‌آموزان دختر در سن مدرسه بر روی دختران مجرد نیز تاثیر روانی داشته باشد و سبب انحراف فکری و روانی

[Downloaded from socialworkmag.ir on 2026-11-14]

DOR: 20.1001.1.1735451.1401.10.4.1.1]

دانش‌آموزان گردد که لزوم حضور مددکار اجتماعی را پررنگ می‌سازد. چنانچه مددکاران به مدارس راه یابند، فرصت مناسبی ایجاد می‌گردد تا بتوانند آموزش‌های لازم را به این گروه از دانش‌آموزان عرضه کنند.

محدودیت‌ها: از مهمترین محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به نا ممکن بودن پیگیری نتایج مداخله انجام شده با توجه به مشکلات و محدودیت‌هایی که در فرایند اجرای پژوهش وجود داشت، اشاره کرد. علاوه‌براین، با توجه به این که تحقیق حاضر، در شهرستان میبد انجام شده است، تعمیم نتایج به افراد و جوامع دیگر باید با احتیاط انجام پذیرد. همچنین، نا ممکن بودن حضور همسران آزمودنی‌ها در کلاس‌های آموزشی یکی دیگر از محدودیت‌های پژوهش بود.

پیشنهادها: در پژوهش‌های آینده، بررسی تاثیر برگزاری کارگاه‌هایی آموزشی، توسط مددکاران اجتماعی در زمینه حل مشکلات خانوادگی به‌ویژه از طریق شیوه‌های مثبت‌اندیشی در روابط خانوادگی، پیشنهاد می‌شود. همچنین، می‌توان اثربخشی مداخله مددکاری اجتماعی گروهی با رویکرد شناختی را با حضور هر دو گروه زنان و مردان بررسی کرد و نقش این رویکرد را در ارتباط با سایر مشکلات زناشویی مورد بررسی قرار داد. علاوه‌براین، انجام پژوهش‌های مشابه در سایر شهرها نیز ضروری به‌نظر می‌رسد.

سپاسگزاری: از کلیه دانش‌آموزانی که در برنامه مداخله مشارکت داشتند و همچنین مسوولان مدارس تقدیر و تشکر به‌عمل می‌آید.

تضاد منافع: در این پژوهش، تضاد منافعی بین نویسندگان وجود نداشته است. این مطالعه بدون حمایت مالی انجام شده است و تمامی یافته‌های پژوهش به‌گونه دقیق و شفاف بیان شده است.

منابع

References:

1. Howells A, McGillivray L. Working at intimate relationships: Links between attachment self regulation, communication, and relationship satisfaction. Proceedings of the APs Psychology of Relationship Interest 6 Annllal Conference. 2006; P. 71-79. http://dro.deakin.edu.au/eserv/DU:30006128/mcgillivray-workingatintimate-2006.pdf
2. Avakyan T, Volikova S, Sorokova M. The influence of the social situation of development on the social cognition in the children-orphans. Clinical Psychology and Special Education. 2019; 8 (1): P. 19-32. https://www.researchgate.net/publication/332525610_The_Influence_of_the_Social_Situation_of_Development_on_the_Social_Cognition_in_the_Children-Orphans
3. Abbass A, Town J, Driessen E. Intensive short-term dynamic psychotherapy: A systematic review and meta-analysis of outcome research. Harvard review of psychiatry. 2012; 20 (2): P. 97-108. https://www.researchgate.net/publication/224707378_Intensive_ShortTerm_Dynamic_Psychotherapy_A_Systematic_Review_and_Meta-analysis_of_Outcome_Research
4. Taylor C.R, Lilis C, LeMone P, Lebon M, Lynn P. Study guide for fundamentals of nursing: The art and science of nursing care. New York: Lippincott Williams & Wilkins; 2008. http://www.onestopnursing.org/wp-content/uploads/2015/05/Study-guide-for-Fundamentals-of-Nursing.pdf
5. Bagarozzi D.A. Enhancing intimacy in marriage: A clinician's guide. Routledge. 2001: P. 15-18. https://www.routledge.com/Enhancing-Intimacy-in-Marriage-A-Clinicians-Guide/Bagarozzi/p/book/9780415763370
6. Pataki S.P, Finkel E.J. Ways of giving benefits marriage. Norm use, relationship satisfaction and attachment related variability. Journal of Psychological Science. 2010; 21, 944-951: P. 59-78. https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0956797610373882
7. Patrick S, Sells J.N, Giordano F.G, Tollerud T.R. Intimacy, differentiation, and personality variables as predictors of marital satisfaction. The Family Journal. 2007; (15): P. 359-367. http://dx.doi.org/10.1177/1066480707303754. https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1066480707303754
8. Bagarozi D. Enhancing intimacy in marriage: A clinician's guide; 1st Edition. Routledge. UK. 2008. [Persian]. https://www.adinehbook.com/gp/product/9644183607
9. Babcock J.C, Gottman J.M, Ryan .KD, Gottman J.S. A component analysis of a brief psycho-educational couples' workshop: One-year follow-up results. Journal of Family Therapy. 2013; 35: P. 252-280. https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1467-6427.12017
10. Glisson Ch.A, Dulmus C.N, Sowers K.M. Social work practice with groups, communities, and organizations: evidence-based assessments and interventions. Wiley; 2012. .https://www.wiley.com/enus/Social+Work+Practice+with+Groups%2C+Communities%2C+and+Organizations%3A+Evidence+Based+Assessments+and+Interventions-p-9781118176955
11. Markowski K.L, Eakes J. Assessing how much couples work at their relationship: The behavioral self-regulation for effective relationship scale. Journal of Family Psychology. 2007; 19 (3): P. 385-393 https://europepmc.org/article/med/16221019
12. Fincham F.D, Beach R.H, Davilla J. Longitudinal relations between forgiveness and conflict resolution in marriage. Journal of Family Psychology. 2007; 21 (3): P. 542-5. https://www.researchgate.net/publication/5967957_Longitudinal_Relations_Between_Forgiveness_and_Conflict_Resolution_in_Marriage
13. Haidari S.H, Alahyari A, Azad Fallah P. An investigation into the effect of short-term psychoanalytic psychotherapy with self-psychology approach on change of attachment style in students with insecure attachment. Counseling Culture and Psychotherapy, 2012; 3 (10): P. 33-49. [Persian]. https://www.magiran.com/paper/1089296?lang=en
14. Van Lankveld J, Jacobs N, Thewissen V, Dewitte M, Verboon, P. The associations of intimacy and sexuality in daily life. Journal of Social and Personal Relationships. 2018; 35: P. 557–576. https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0265407517743076
15. Perelli-Harris B, Styrc M. Mental well-being differences in cohabitation and marriage: The role of childhood selection. Journal of Marriage and Family 2018; 80: P. 239–255. https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/jomf.12431

[Downloaded from socialworkmag.ir on 2026-11-14]

DOR: 20.1001.1.1735451.1401.10.4.1.1]

16. Zettle R.D, Rains J.C, Hayes S.C. Processes of change in acceptance and commitment therapy and cognitivetherapy for depression: A mediation reanalysis of Zettle and Rains. Behavior Modification. 2011;35 (3): P. 265-283. https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0145445511398344
17. Addelyan Rasi H. (Dissertation) Empowering women in the Middle East by psychosocial interventions: Can provision of learning spaces in individual and group sessions and teaching of coping strategies improve women's quality of life. Linköping: Linköping University; 2013. https://www.semanticscholar.org/paper/Empowering-Women-in-the-Middle-East-by-Psychosocial-Rasi/f57b37f59368e4a661ce1c48f53f384792aab66f
18. Frederickson J.J, Messina I, Grecucci A. Dysregulated anxiety and dysregulating defenses: Toward an emotion regulation informed dynamic psychotherapy. Frontiers in Psychology. 2018. https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2018.02054/full
19. Arch J.J, Eifert G.H, Davies C, Vilardaga J.C.P, Rose R.D, Craske M.G. Randomized clinical trial of cognitive behavioral therapy (CBT) versus acceptance and commitment therapy (ACT) for mixed anxiety disorders. Journal of Consulting and Clinical Psychology. 2012; 80 (5): P. 65-750. https://www.researchgate.net/publication/224916113_Randomized_Clinical_Trial_of_Cognitive_Behavioral_Therapy_CBT_Versus_Acceptance_and_Commitment_Therapy_ACT_for_Mixed_Anxiety_Disorders
20. Varmaghani P, Alipour F, Ghaedamini Harouni G, Javadi M.H. The effectiveness of group social work intervention with resolving the problem of reducing suicidal ideation in Qorveh city. Archive of Rehabilitation. 2019; 20 (3) : P. 286-297. [Persian]. http://rehabilitationj.uswr.ac.ir/browse.php?a_id=2426&sid=1&slc_lang=en
21. Torabi Momen E, Raheb G, Ali Pour F, Biglarian A. The effectiveness of group social work intervention with developmental approach on psychosocial empowerment of female-headed households. Archive of Rehabilitation. 2017; 18 (3) : P. 242-253. [Persian]. http://rehabilitationj.uswr.ac.ir/browse.php?a_code=A-10-2305-1&slc_lang=en&sid=1
22. Sayadi M, Shahhosseini Tazik S, Madani Y, Gholamali Lavasani M. Effectiveness of emotionally focused couple therapy on marital commitment and couple burnout in infertile couples. Journal of Education and Community Health. 2017; 4 (3) : P. 26-37 [Persian]. http://jech.umsha.ac.ir/browse.php?a_id=307&sid=1&slc_lang=en
23. Garrett K.J. School social workers' evaluation of group work practices. Children & Schools, 2005; 27 (4): P. 247-252. https://www.researchgate.net/publication/274555965_School_Social_Workers'_Evaluation_of_Group_Work_Practices
24. Birditt K.S, Brown E, Orbuch T.L, & McIlvane J.M. Marital conflict behaviors and implications for divorce over 16 years. Journal of Marriage and Family. 2010; 72 (5): P. 1188-1204. https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1741-3737.2010.00758.x
25. Robles TF, Slatcher RB, Trombello JM, McGinn MM. Marital quality and health: A meta-analytic review. Psychological Bulletin. 2014;140 (1): P. 140–187. https://www.researchgate.net/publication/236001041_Marital_Quality_and_Health_A_Meta-Analytic_Review
26. Randall AK, Bodenrnann G. The role of stress on close relationships and marital satisfaction. Clinical Psychology Review. 2009; 29: P. 105-115. https://www.zora.uzh.ch/id/eprint/9210/
27. Shayan A, Taravati M, Garousian, M, Babakhani N, Faradmal J, Masoumi Z. The effect of cognitive behavioral therapy on marital quality among women. International Journal of Fertility and Sterility. 2018; 12 (2): P. 99–105. doi: 10.22074/ijfs.2018.5257. https://europepmc.org/article/pmc/5936620
28. Ezhumalai S, Muralidhar D, Dhanasekarapandian R, Nikketha B.SH. Group interventions. Indian Journal of Psychiatry. 2018; 60 (4): P. S514–S521. doi: 10.4103/psychiatry.IndianJPsychiatry_42_18. https://www.indianjpsychiatry.org/article.asp?issn=00195545;year=2018;volume=60;issue=8;spage=514;epage=521;aulast=Ezhumalai
29. Naderi F, Azadmanesh P. Comparison of couple burnout, family functioning and intimacy among men and women. Journal of Social Psychology (New Findings in Psychology). 2012; 7 (22): P. 97-112. [Persian]. https://www.sid.ir/en/journal/ViewPaper.aspx?ID=307898
30. Namazi A, Homauonfar H. Assessment of interpersonal communication skills and related factors in nursing and midwifery students. Journal of Health-Based Research. 2017; 2 (4): P. 369-380. [Persian]. http://hbrj.kmu.ac.ir/article-1-145-en.html
31. Gentle-Genitty C, Chen H, Karikari I, Barnett C. Social work theory and application to practice: The students' perspectives. Journal of Higher Education Theory and Practice. 2014; 14 (1): P. 36-47. http://www.digitalcommons.www.na-businesspress.com/JHETP/Gentle-GenittyC_Web14_1_.pdf
32. Nijman S.A, Veling W, van der Stouwe E.C.D, Pijnenborg G.H.M. Social cognition training for people with a psychotic disorder: A network meta-analysis. Schizophrenia Bulletin. 2020; 46 (5): P. 1086-1103. https://doi.org/10.1093/schbul/sbaa023.https://academic.oup.com/schizophreniabulletin/article/46/5/1086/5803421
33. Vourlekis B. S. Cognitive theory for social work practice. In R. R. Greene (Ed.), Human Behavior Theory and Social Work Practice. 2008: P. 133–164. Transaction Publishers. https://psycnet.apa.org/record/2007-08351-006
34. Runcan R, Bahnaru A, Runcan P.L. Social work and family: Treating infidelity. Revista de Asistenţă Socială, anul XVIII, nr. 2019: P. 1-11. https://www.researchgate.net/publication/333895260_Social_Work_and_Family_Treating_Infidelity
35. Kardan-Souraki M, Hamzehgardeshi Z, Asadpour I, Mohammadpour R.A, Khani S. A review of marital intimacy-enhancing interventions among married individuals. Global Journal of Health Science. 2015; (8). 74. 10.5539/gjhs.v8n8p74. https://www.researchgate.net/publication/287507003_A_Review_of_Marital_Intimacy-Enhancing_Interventions_among_Married_Individuals
36. Lee S, Lee E. Effects of cognitive behavioral group program for mental health promotion of university students. International Journal of Environmental Research. Public Health. 2020; 17 (10): P. 3500. https://doi.org/10.3390/ijerph17103500. https://www.mdpi.com/1660-4601/17/10/3500/html
37. Brennan M.K. (Dissertation) Innovations in assessing practice skills: Using social cognitive theory, technology, and self-reflection. retrieved from Sophia, the St. Catherine University. repository https://sophia.stkate.edu/dsw/2, 2017: https://sophia.stkate.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1001&context=dsw
38. Fitzpatrick M.A. The family communication patterns theory: Observations on its development and application. Journal of Family Communication. 2004; 4: P. 167-79. https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/15267431.2004.9670129?src=recsys
39. Stanley S.M, Markman H.J. Assessing commitment in personal relationships. Journal of Marriage and the Family. 2008; 54: P. 595-608. https://www.jstor.org/stable/353245?seq=1
40. Fincham F.D, Beach R.H , Davilla J. Longitudinal relations between forgiveness and conflict resolution in marriage. Journal of Family Psychology. 2005; 21 (3): P. 542–545. https://www.researchgate.net/publication/5967957_Longitudinal_Relations_Between_Forgiveness_and_Conflict_Resolution_in_Marriage

[Downloaded from socialworkmag.ir on 2026-11-14]

DOR: 20.1001.1.1735451.1401.10.4.1.1]